

Delegat hrvaške zveze, zagrebški učitelj Josip Granec, je pozdravljal brate ter izjavil radost učiteljstva Hrvaške in Slavonije nad 1. učiteljsko skupščino v Bosni.

Ravnatelj sarajevskega učiteljskega Bujher je pozdravil skupščinarje kot svoje duševne otroke, kot sinove, ker so tekom 24 let vsi učitelji, razen priseljenih, bili njegovi gojenci.

Nato je predsednik predlagal, naj se po skupnem ministru Burianu pošlje brzozavni pozdrav cesarju, kar se je sprejelo z burnim odobravanjem. Sprejelo se je tudi, poslati Burianu in načelniku deželne vlade feldečajmajstru Alboriju pozdrave, nadalje, da se pošlje deputacija deželni vladi ter da se civilnemu poglavarju Benku zahvali, za obdržavanje skupščine brez kontrole.

Prečitali so se na to v velikem številu došli brzozavi.

Sarajevski učitelj David Višnjic je razpravljal o ureditvi učiteljskih plač. Očrtal je stanje učiteljstva obširno in temeljito. Skupščina je njegov referat spremljala s ploskanjem in s živiočliki.

Njegov predlog je skupščina soglasno sprejela.

Predlagal je, da se učitelji uvrsté v IX., X. in XI. red s početno plačo 1600 K in da se postopa sledeče:

IX. razred			X. razred			XI. razred			
3	2	1	3	2	1	3	—	—	
1600	1800	2000	2200	2400	2600	2800	—	—	
2 leti		3 leta							
5 let		5 let		5 let		5 let		5 let	

Pokojnina se po dovršenih 30 letih določi s 3000 K. Za učiteljske vdove in sirote se zahteva pokojnina po petih letih službovanja po predpisih za državne uradnike.

Skupščina je sklenila, da se v tem smislu nese peticija skupnemu ministru Burianu, po potrebi tudi k cesarju. Izbral se je peticijonalni odbor, ki ima takoj drugi dan peticijo predložiti skupščini v razpravo. Popoldan so razpravljali o načrtu učne snovi; to se je nadaljevalo drugi dan, dne 8. m. srpana.

Peticijonalni odbor je predložil omenjeno peticijo; predsednik jo je postavil nato na vzpored in je bila sprejeta. Skupščinarji so jo takoj pričeli podpisavati ter so se odbrali trije učitelji, ki pod vodstvom Salih ef Aličehića gredo na Dunaj v skupno ministrstvo ter pred cesarja. Deputaciji je votiran strošek 600 K, katero vsoto zložijo učitelji.

Nato se je začela razprava o osnutku „Saveza učiteljskih društava narodnih osnovnih škola u Bosni i Hercegovini“. Prišlo pa je do načelnih nasprotovanj, katera je bilo rešiti z obravnavanjem posameznih §§.

Delegati učiteljskih društev so osnovali pravila v tem smislu, da bi imeli v zavezi odločilni glas samo učitelji osnovnih šol, a vsi drugi (višji, trgovski itd.) samo posvetovalni glas. Drugi so zahtevali, da je v zavezo sprejeto učiteljstvo vseh kategorij z enakimi pravicami. Ker je vsaka stranka imela primerno število pristašev, je bila borba ljuta in ostra. Predsednik je prekinil zborovanje ter odredil odmor pol ure. Po tem so se nazori toliko ublažili in zbistрили, da se je moglo glasovati ter se je z večino glasov določilo, da morejo stopiti v zavezo učitelji vseh kategorij z enakimi pravicami kakor učiteljstvo osnovnih šol.

Nato je zaključil predsednik zborovanje. Skupščinarji so se odpeljali v kopalnišče Ilidže, kjer je bil ob 1½. uri slavnosten banket. Po banketu so šli do vreleca Bosne, kjer se je učiteljstvo dalo fotografovati.

Dne 9. mal. srpana so dopoldan izpolnili s podpisavanjem peticije, a popoldne so razpravljali o pravih zaveze. Po dolgi

razpravi so izvolili odbor, na čelu kateremu stoji Salih ef Aličehić. V odboru je 15 učiteljev in tri učiteljice.

Tako se je dovršila prva občna skupščina učiteljstva Bosne in Hercegovine. —ij—

Kdaj neha biti učitelj uradna oseba?

Pri okrožni sodnji v Celju se je vršila dne 12. julija t. l. zanimiva obravnava. Na obtožni klopi je sedel mizar L., obtožen zločina javnega nasilstva po § 81., ki je kaznjivo po § 82. kaz. zak. Dne 1. maja je namreč prišel L. po svojega sina, ki ga je bila učiteljica P. z več drugimi učenci za kazen pridržala v šoli. Ne zmenivši se za prestrašeno učiteljico, je L. odvedel dečka iz sobe. V istem razredu je bila takrat slučajno navzoča tudi učiteljica Sch. Ta je poklicala šolskega voditelja iz pisarne na pomoč. Ko pride nadučitelj v prvo nadstropje, je bil oče s sinom že na hodniku. Nadučitelj prime dečka za roko, rekoč, da ne sme domov, dokler mu učiteljica ne dovoli. Oče pa sune nadučitelja v stran in odvede dečka. Šolsko vodstvo je napravilo uradno ovadbo na okrajno sodnijo, ki je po izvršeni preiskavi odstopila zadevo okrožni sodnji.

Zagovornik obtoženca je trdil, da učiteljica ob istem času ni bila več uradna oseba, ker se je pouk, torej njeno uradno delo, že končalo, še manj pa je bil to nadučitelj, ki pri tem sploh ni imel ničesar iskati. Vsa zadeva se kvalifikuje le kot osebno žaljenje, ki se ne more uvrstiti v § 81. Državni pravdnik je bil na stališču, da je učiteljstvo pravilno postopalo ter da sta bila učiteljica kakor tudi nadučitelj, katerega se je na pomoč poklicalo, v istem času še uradni osebi, ki jih varuje imenovani § 81.; tudi ko bi učitelji ne postopali postavno, ne izgube uradnega značaja ter znači vmešavanje ali preprečenje njih uradnega posla zločin javnega nasilstva. Temu izvajanju se je pridružilo tudi sodišče, ki je prisodilo obtožencu, vpoštevaje olajševalne razloge, šest tednov težke ječe, poostrene z dvakratnim postom na teden.

K temu poročilu pripomnimo, da je šele novi šolski in učni red pripoznal učitelju uradni značaj, ki ga morajo oblasti ščititi. Zaradi tega se je tudi doslej pri sodnijah v enakih slučajih prav različno postopalo.

Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah.

Spisal Fr. Suher.

(Dalje.)

Na kratko se da stremljenje v novodobnem risanju izraziti z naslednjimi stavki:

1. Naslanjaje se na psihološke študije, temelji risarski pouk v ljudski šoli na risanju po spominu, po nezavestnem naziranju in zavestnem naziranju in postopa na spodnji stopnji skupno z nazornim naukom,

2. se ozira na predmete iz narave in vsakdanjega življenja in zapušča suhoparno geometriško metodo,

3. čuva otroško individualnost,

4. uri roko, oko in spomin in upošteva vse čute,

5. se ozira zlasti na tip, da zbuja čut za raztezanje v prostoru,

6. goji čut za barvo in pestre pojave v naravi.

Sredstva v ta namen so v ljudski šoli:

1. risanje s svinčnikom,

2. prostolahtne vaje z ogljem (v veliki obliki), s svinčnikom in barvnikom,